

Nr 24.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående ändring av bestämmelserna i brandstadgan om fastställande av brandordningar för städerna m. m.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 12, vilken behandlats av första lagutskottet, har herr *Dickson* hemställt, »att riksdagen måtte begära hos Kungl. Maj:t att åt länsstyrelserna ensamma anförtros att fatta ståndpunkt till underställda brandordningar för städerna samt att ordet *enhetlighet* i instruktionen för riksbrandinspektören ersättes med ordet *ändamålsenlighet*».

Beträffande de skäl motionären anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionen.

Gällande rätt m. m.

Allmänna bestämmelser rörande brandförsvaret i riket finnas i brandlagen den 15 juli 1944 och brandstadgan av samma dag. Enligt 2 § brandlagen skall tillsynen över rikets brandförsvår utövas av en riksbrandinspektör. Samma lagrum stadgar jämväl, att länsstyrelse skall tillse, att brandförsvaret inom länet är tillfredsställande. Brandstadgan är uppdelad i tre avdelningar. I Avdelning I, som omfattar 1—23 §§, givas bestämmelser angående stad, i Avdelning II, som omfattar 24—38 §§, bestämmelser angående landsbygden samt i Avdelning III allmänna bestämmelser. Vad i Avdelning I är föreskrivet för stad skall enligt 23 § gälla även för köping samt för annan tätare bebyggd ort, beträffande vilken de föreskrifter skola tillämpas, som jämlikt brandlagen gälla stad. I 1 och 14 §§ stadgas, att för varje kommun skall finnas brandordning, upptagande de bestämmelser, som utöver vad i allmän lag eller brandstadgan föreskrivits äro erforderliga för ordnandet av kommunens brandförsvår.

Rörande antagande och fastställelse av brandordning för stad gäller enligt 2 § 1 mom. brandstadgan följande. Brandordning skall antagas av stadsfullmäktige, varefter beslutet om antagande skall underställas länsstyrelsens prövning (första stycket). Beslut, som sålunda underställts, skall efter det riksbrandinspektören blivit i ärendet hörd antingen oförändrat fastställas eller ogillas, i vilket senare fall skäl för ogillandet skall angivas (andra stycket). Då brandordning fastställts, skall meddelande om fastställelsen intagas i länskungörelserna, varjämte ett exemplar av brandordningen skall insändas till riksbrandinspektören (tredje stycket). Vad sålunda stadgats skall äga tillämpning jämväl i fråga om ändring i eller tilllägg till brandordning (femte stycket).

Bestämmelser rörande antagande av brandordning för landskommun givas i 24 § 1 mom. De skilja sig från de för stad meddelade bestämmelserna därutinnan, att riksbrandinspektörens hörande icke föreskrivits.

Instruktion för riksbrandinspektören har utfärdats den 10 november 1944. Enligt instruktionens första paragraf åligger det riksbrandinspektören bland annat *att* förskaffa sig en såvitt möjligt fullständig och allsidig kännedom om brandförsvaret i riket, *att* verka för enhetlighet i fråga om brandförsvarets organisation i olika delar av landet, *att* yttra sig över de förslag till brandordningar eller ändringar däri, som till hans granskning överlämnas, *att*, därest inom visst län åtgärder erfordras för brandförsvarets stärkande, göra framställning därom hos länsstyrelsen, *samt att* i övrigt hos Kungl. Maj:t göra de framställningar om förbättring av brandförsvaret, vilka kunna finnas nödiga. Samma dag utfärdades instruktion för länsbrandinspektörerna. Dessa hava icke ålagts skyldighet att avgiva yttrande i annan mån än som följer därav att de skola medverka vid planläggningen och genomförandet av civilförsvaret i länet och att de skola bistå kommunerna i länet med råd i frågor rörande brandförsvaret.

Till grund för brandlagen och brandstadgan hava legat förslag i brandförvarsutredningens den 7 mars 1942 avgivna betänkande (SOU 1942: 10). De bestämmelser rörande antagande och fastställande av brandordningar samt rörande ändringar i eller tillägg till brandordning, för vilka ovan redogjorts, äro hämtade ur utredningens förslag. Särskild motivering har däri icke lämnats till föreskriften om riksbrandinspektörens hörande över brandordningar för stad. Icke heller den beträffande brandordningar för landsbygdskommuner givna, avvikande regeln har särskilt motiverats. Under förslagens vidare behandling har uttalande icke gjorts i förevarande ämne.

Yttranden m. m.

Utskottet har i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver begärt yttrande över motionen från decentraliseringsutredningen, riksbrandinspektören samt länsstyrelserna i Malmöhus, Älvsborgs och Kopparbergs län. Därjämte har utskottet berett Svenska stadsförbundet och Svenska brandskyddsföreningen tillfälle att avgiva yttrande över motionen.

Motionärens förslag beträffande *riksbrandinspektörens befattning med fastställandet av brandordningar* har tillstyrkts av decentraliseringsutredningen och länsstyrelsen i Älvsborgs län. Länsstyrelsen i Kopparbergs län har funnit det vara överflödigt, att yttrande från riksbrandinspektören skall inhämtas när det gäller brandordningar i de minsta stadssamhällena. Länsstyrelsen i Malmöhus län har, med avstyrkande av förslaget i övrigt, förordat den uppmjukningen i bestämmelserna rörande brandordningarna, att länsstyrelserna skulle äga att utan riksbrandinspektörens hörande fastställa sådan ändring i eller sådant tillägg till brandordning, som icke innefattade väsentlig avvikelse från vad som förut varit gällande. En likartad

ståndpunkt intages av Svenska brandskyddsföreningen, som tillstyrker, att länsstyrelserna skulle äga underlåta att höra riksbrandinspektören vid mindre ändringar av huvudsakligen formell art i redan fastställda brandordningar. Riksbrandinspektören och Svenska stadsförbundet ha helt avstyrkt förevarande förslag.

Decentraliseringsutredningen upplyser, att länsstyrelserna i Göteborgs och Bohus samt Älvsborgs, Kopparbergs och Jämtlands län i anledning av Kungl. Maj:ts cirkulär den 6 juni 1947 till vissa statsmyndigheter angående förenkling av förvaltningsförfarandet föreslagit upphävande av skyldigheten för länsstyrelserna att höra riksbrandinspektören uti ifrågakvarande ärenden. Utredningen säger sig hava för avsikt att i sinom tid underkasta civilförsvars- och brandärendena en allmän översyn ur de synpunkter utredningen har att beakta. I utredningens yttrande omtalas vidare, att tidigare förefintlig balans hos riksbrandinspektören beträffande ärenden angående fastställande av brandordningar numera avarbetats, varefter utredningen fortsätter:

Härigenom har det grundläggande granskningsarbetet för åvägabringande av enhetlighet i brandförsvarets organisation i huvudsak utförts. Framdeles, i varje fall under de närmaste åren, torde därför i allmänhet ärendena om fastställelse komma att avse ändringar i gällande brandordningar, ofta kanske i fråga om mindre betydelsefulla eller eljest ur bedömnings-synpunkt tämligen klara detaljer. Endast i enstaka fall såsom vid nybildning av samhällen torde det bli fråga om fastställande av nya brandordningar. Då länsstyrelserna regelmässigt i ärenden rörande fastställande av brandordningar eller ändringar däri torde höra sin expert, länsbrandinspektören, synes det innebära en onödig omgång att också påfordra riksbrandinspektörens yttrande. Det är givetvis av vikt att den centrala sakkunskapen får behörigt inflytande på ärendena, men som utredningen tidigare i andra sammanhang vid flera tillfällen anført, bör detta inflytande icke utövas i form av granskning av de enskilda fallen utan genom råd och anvisningar, i erforderlig grad i samband med inspektioner. Med ledning härav och av fastställda normalförslag till brandordningar bör prövningen i de enskilda fallen kunna verkställas av länsstyrelserna med biträde av länsbrandinspektörerna.

Då riksbrandinspektören nu i huvudsak synes ha slutfört granskningen av de nya brandordningarna, torde önskemålen om enhetlighet vid brandförsvarets utformning därigenom ha kunnat vederbörligen beaktas. För tillgodoseende av dylika önskemål i fortsättningen torde därför den centrala granskningen utan olägenhet kunna avvaras.

I det av *länsstyrelsen i Älvsborgs län* avgivna, den 5 mars 1948 dagtecknade yttrandet anföres följande:

Den nuvarande ordningen är visserligen avsedd att ge länsstyrelsen tillgång till ett värdefullt bedömande från landets främsta brandexpertis, men detta kan icke uppväga nackdelarna av den tidsförlust, som förhandsgranskningen hos riksbrandinspektören hitintills medfört. Tidsförlusten rör sig nämligen i vissa fall om ett år och 2—3 månader därutöver. Sålunda har Ulricehamns stads brandordning legat för granskning hos riksbrandinspektören under tiden 18 november 1946—28 februari 1948, Borås stads under tiden 28 december 1946—10 februari 1948, Åmåls stads under tiden 30 de-

cember 1946—9 februari 1948 och Trollhättans stad under tiden 2 januari 1947—22 januari 1948. Brandordningen för Vänersborgs stad översändes den 8 januari 1947 och har ännu icke återkommit. Framför allt i sistnämnda fall har dröjsmålet verkat hämmande på länsstyrelsens strävan att åstadkomma förstärkt brandförsvaret genom successiv övergång från borgarbrandkår till yrkesbrandkår. Beträffande brandordningarna för länets köpingar och municipalsamhällen, vilka i viss utsträckning böra förstärka sitt brandförsvaret till följd av genom avtal ökade släckningsområden, varierar tiden för riksbrandinspektörens handläggning från fyra till elva månader.

Länsstyrelserna förfoga över speciell sakkunskap genom länsbrandinspektörerna, vilka i allmänhet på grund av tidigare konsulentverksamhet väl känna till såväl brandkårernas kapacitet som de anspråk, man måste ställa på desamma. Även inom länsstyrelserna har arbetet givit tillfälle till inblick i hithörande frågor och detta framför allt för civilförsvardsdirektörerna, som under ett detaljerat planläggningsarbete för civilförsvaret haft goda möjligheter till sakligt bedömande av kraven på brandförsvarsorganisationen och dennas anpassning till kommunernas ekonomiska bärkraft.

De mycket detaljerade bestämmelserna i brandlagen och brandstadgan samt den av statens brandinspektion meddelade normalbrandordningen synas för övrigt ge länsstyrelserna en fullt tillräcklig grund att bygga på vid handläggning av ärenden rörande fastställande av brandordningar.

Med hänsyn härtill och då bifall till motionen skulle medföra avsevärda tidsvinster genom snabbare beslut, tillstyrker länsstyrelsen, att bestämmelsen i § 2 mom. 1 i Kungl. Maj:ts brandstadga om riksbrandinspektörens hörande måtte utgå.

Utskottet har inhämtat, att riksbrandinspektören den 8 mars 1948 till länsstyrelsen i Älvsborgs län expedierat yttrande över förslag till brandordning för Vänersborgs stad.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län har till stöd för sitt förslag att undanta de minsta stadssamhällena från regeln om obligatorisk remiss till riksbrandinspektören framhållit, att en brandordning för en stor landskommun med tätortsbildningar i många fall kunde vara långt mera betydelsefull än brandordningen för en mindre stad. Länsstyrelsen ifrågasätter om icke remisskyldigheten lämpligen kunde begränsas till brandordningar i städer med över 20 000 invånare.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har anfört bland annat: Skälen för att riksbrandinspektörens hörande gjorts obligatoriskt beträffande brandordningar för stad, köping och municipalsamhälle vore uppenbara. Brandförsvaret inom de tätorter, som avsåges i brandstadgans avd. I, vore regelmässigt särskilt betydelsefullt. Förhållandena vore vidare mera olikartade och svårbedömbare än på rena landsbygden. Det vore därför särskilt angeläget, att vissa föreskrifter i brandordningarna för dessa tätorter, särskilt brandväsendets organisation, utformades under medverkan av den myndighet, som företrädde den största sakkunskapen och den högsta auktoriteten i brandtekniska spörsmål. Om en eller annan länsstyrelse i större utsträckning underlåte att höra riksbrandinspektören torde det kunna befaras, att denne icke längre i tillräcklig grad bibehölls vid sin möjlighet att förskaffa sig den fullständiga och allsidiga kännedom om brandförsvaret i riket, som

erfordrades för hans ämbetsutövning, samt att verka för enhetlighet beträffande brandförsvarets organisation i olika delar av landet. En genomgång i efterhand av redan fastställda brandordningar hade icke samma värde. Ändringar, som kunde föräledas av erinringar från riksbrandinspektören, skulle förorsaka eljest onödigt besvär. Någon större arbetsbalans hos riksbrandinspektören torde för framtiden icke vara att befara. Emellertid kunde en uppmjukning förordas i fråga om den ovillkorliga skyldigheten att införskaffa riksbrandinspektörens yttrande beträffande varje ändring i eller tillägg till ifrågavarande brandordningar. Särskilt i fråga om ändringar och tillägg av mindre vikt vore riksbrandinspektörens yttrande av skäligen ringa värde. Därest riksbrandinspektören icke behövde höras i sådana ärenden skulle detta för honom medföra en icke alldeles oväsentlig arbetsbesparing. Erforderlig sakkunskap funnes i dylikt fall hos länsbrandinspektören.

Svenska brandskyddsföreningen framhåller till en början, att praktiskt taget samtliga brandordningar, som inkommit till riksbrandinspektören, numera blivit granskade samt att de av dröjsmål med granskningsproceduren föräledda olägenheterna icke längre hade samma aktualitet. En decentralisering av granskningen torde av detta skäl knappast vara erforderlig. I föreningens yttrande anföres vidare:

Enligt föreningens uppfattning är den granskning av brandordningar, som sker hos riksbrandinspektören, av stor betydelse. De allmänna regler för värdering av brandväsendet, som vid denna centrala granskning ligga till grund vid uppställandet av kraven på brandkårernas organisation, äro baserade på lång tids erfarenhet, och det är därför av vikt, att dessa regler tillämpas så enhetligt som möjligt. I motionen uttryckas farhågor för att en schablonmässig enhetlighet skall uppstå, varjämte det framhålles, att landet uppvisar så starkt växlande förhållanden i sina olika delar, att detta i och för sig talar för en decentralisering. Dessa »växlande förhållanden» gälla huvudsakligen landskommuner och i obetydlig grad städer och liknande samhällen. Den olikhet, som förefinnes exempelvis i fråga om klimatet med därav följande framkomlighet, inverkar i hög grad på brandsläckningsmetoderna men högst obetydligt på brandväsendets organisation. En stad av en viss storlek och med en viss typ av bebyggelse bör i stort sett ha samma brandkår i Norrland som i södra Sverige. Så kräves exempelvis att Luleå (18 000 inv.) skall ha en yrkesbrandkår på 16 man och Nyköping (17 000 inv.) en yrkeskår av samma styrka. Samma enhetlighet måste i regel ligga till grund vid bedömandet av frågor rörande alarmering, övningar och organisation. I fråga om de små municipalsamhällena, som mest likna landsbygd, kan brandordningen möjligen kräva någon olikhet om samhället ligger i södra eller i norra Sverige. Vid bedömandet av denna olikhet är den brandtekniska kartläggningen av rikets olika samhällen, på vilken kraven på brandväsendet baseras och som står till riksbrandinspektörens förfogande, av stort värde. Denna kartläggning, som utförts genom brandförsäkringsbolagens försorg, utgör resultatet av ingående undersökningar på platsen i landets alla samhällen och torde borge för att bedömandet ej blir schablonmässigt.

En decentralisering av granskningen av brandordningarna synes på grund av vad ovan framhållits ej vara nödvändig och ej heller önskvärd. Mindre ändringar av huvudsakligen formell art i redan fastställda brandordningar

torde emellertid enligt föreningens åsikt kunna genomföras av länsstyrelserna utan hörande av riksbrandinspektören.

Riksbrandinspektören har rörande den av honom bedrivna granskningsverksamheten lämnat följande upplysningar. De i anledning av den nya brandlagstiftningen upprättade förslagen till brandordningar för här ifrågavarande samhällen hade börjat inkomma till riksbrandinspektören under senare hälften av år 1945. Till den 10 mars 1948 hade av de 381 brandordningar, som riksbrandinspektören författningsenligt skulle granska, inkommit 338. Det senast granskade förslaget hade kommit i början av mars 1948. Till länsstyrelserna hade 336 förslag återställts efter granskning. De två återstående kvarläge till följd av förhållanden, varöver riksbrandinspektören icke kunnat råda. Vissa av de granskade förslagen hade på där-om gjord framställning varit föremål för upprepad handläggning en eller ett par gånger. Yttranden rörande brandordningar för landskommuner och kommunalförbund för brandförsvaret hade begärts och avgivits i 69 fall. Riksbrandinspektörens fortsatta befattning med brandordningar torde huvudsakligen röra förslag om detaljändringar. Granskningsarbetet beträffande brandordningar gäve icke anledning för riksbrandinspektören att begära personalförstärkningar.

I riksbrandinspektörens yttrande anföres vidare:

Vad åter angår länsstyrelsernas av motionären antydda kompetens för handhavandet av granskningsverksamheten kan nämnas, att den sakkunskap, som i detta hänseende står länsstyrelserna till buds, huvudsakligen utgöres av länsbrandinspektörerna, en inom varje länsstyrelse. Dessa befattningshavare äro emellertid endast arvodesanställda för deltidstjänstgöring vid sidan av sin ordinarie verksamhet, i regel såsom brandchefer i residentsstäderna. Det åligger dem, förutom annat, att granska de av landskommunerna upprättade förslagen till brandordningar. Därast de skulle anförtros jämväl granskningen av övriga förslag, skulle risk föreligga, att de med nuvarande anställningsform icke såge någon möjlighet att medhinna även detta arbete. Den kostnadsökning, som skulle kunna bli följden av ifrågavarande befattningshavares heltidsanställande, skulle sannolikt bli avsevärd. Den granskning, som de för närvarande utöva i avseende å förevarande brandordningsförslag, är i regel av ringa omfattning och kan, såvitt riksbrandinspektören kunnat finna, icke skäligen anses tillfredsställande garantera brandförsvarets effektivitet i de större samhällen, varom här är fråga och beträffande vilka angelägenheten av ett välordnat brandförsvär är betydande. Det har under granskningsarbetets gång dessutom visat sig, att länsbrandinspektörernas uppfattningar sinsemellan äro i hög grad avvikande. Detta förhållande har enligt riksbrandinspektörens förmenande starkt bekräftat behovet av en central granskningsmyndighet.

Svenska stadsförbundets styrelse erinrar om att den i sitt yttrande över det till grund för brandlagen liggande förslaget motsatt sig införande av en statsinspektion av brandväsendet. Vid bedömandet av motionen hade emellertid styrelsen att utgå ifrån att denna institution allt framgent skulle bestå. Riksbrandinspektörens skyldighet att granska förslag till brandordningar och ändringar däri kompletterade på ett naturligt sätt hans övriga åligganden. Genom nämnda skyldighet sattes han i tillfälle att dels skaffa

sig noggrann kännedom om det lokala brandförsvarets organisation och dels på ett tidigt stadium framföra sina synpunkter på hithörande frågor. Berövades riksbrandinspektören ifrågavarande granskningsrätt, torde hans tillsynsverksamhet därigenom i hög grad försvåras. Därtill komme, att riksbrandinspektörens yttrande ofta torde vara av värde i sådana fall, där länsstyrelse och kommun hade olika meningar om brandförsvarets ordnande. De i motionen påtalade dröjsmålen finge ses mot bakgrunden av den stora arbetsbörda, som uppkommit för riksbrandinspektören, därigenom att varje kommun efter brandlagstiftningens ikraftträdande skulle erhålla ny brandordning. Framdeles komme icke riksbrandinspektörens granskning att föranleda mera väsentligt dröjsmål.

Rörande *motionärens förslag till ändring i den för riksbrandinspektören utfärdade instruktionen* hava decentraliseringsutredningen, riksbrandinspektören, länsstyrelserna i Kopparbergs och Malmöhus län samt Svenska brandskyddsföreningen uttalat sig i avstyrkande riktning. Länsstyrelsen i Älvsborgs län har icke yttrat sig över motionen i denna del. Svenska stadsförbundets styrelse har förklarat, att förevarande förslag icke föranledde någon erinran från styrelsens sida.

Decentraliseringsutredningen påpekar, att den enhetlighet, som i instruktionen åsyftas, i sig innefattade ett starkt krav på hänsynstagande till ändamålsenlighet. Härutinnan syntes enligt utredningens mening feltolkning icke behöva befaras. Om remisskyldigheten till riksbrandinspektören beträffande förslag till brandordningar avskaffades, syntes det icke vara utan betydelse att riksbrandinspektörens skyldighet att verka för enhetlighet på andra vägar i viss mån betonades.

I *riksbrandinspektörens* yttrande vitsordas, att landet uppvisade växlande förhållanden, vilket dock huvudsakligen torde gälla landskommuner. Olikhet i fråga om klimatet inverkade enligt riksbrandinspektörens mening i hög grad på eldsläckningsmetoderna men i mindre omfattning på brandväsendets organisation, materiel, alarmering m. m. Om vederbörande granskare kände de lokala förhållandena bleve enhetligheten ändamålsenlig. För bibehållande av instruktionens nuvarande lydelse talade även den omständigheten, att fredsbrandväsendets utformning, sådan den angåves i brandordningarna, även utgjorde grundval för krigsbrandväsendets (civilförsvarets) brandtjänst.

Länsstyrelsen i Malmöhus län uttalar, att den väl beaktade önskvärdheten av hänsynstagande till de lokala förhållandena men tillika ville hävda vikten av att enhetlighetskravet i görligaste mån upprätthölls.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län framhåller, att ordvalet i förevarande sammanhang syntes vara av mindre betydelse. En förnuftig tillämpning av brandlagen och brandstadgan förutsatte enligt länsstyrelsens mening, att ändamålsenligheten sattes i främsta rummet och att kraven på enhetlighet icke finge drivas för långt.

Från *Svenska brandskyddsföreningens* sida uttalas, att vinnandet av enhetlighet vore av betydelse för att undvika, att kraven på brandväsendet

i olika samhällen skulle ställas antingen för låga eller för höga i förhållande till föreliggande behov. Den granskning, som skedde genom riksbrandinspektörens försorg, syftade givetvis till att brandordningarna skulle bli så ändamålsenliga som möjligt.

Utskottet.

Brandordningarna skola upptaga de bestämmelser, som utöver vad i allmän lag eller brandstadgan föreskrivits äro erforderliga för ordnandet av kommunernas brandförsvar. Genom brandordningarna regleras bland annat brandkårspersonalens storlek och sammansättning, materielfrågor samt frågor om skyldighet för fastighetsägare att anskaffa brandredskap och vidtaga andra åtgärder i brandskyddssyfte. Ett avgörande i dessa frågor kan få betydelsefulla ekonomiska följdverkningar. Garantier måste uppställas för att brandförsvaret å ena sidan gives en tillfredsställande standard och å andra sidan icke medför alltför stora bördor för kommun och enskilda. Av största vikt, bland annat ur civilförsvars synpunkt, är även att brandförsvaret i riket ordnas enhetligt.

För tillgodoseende av dessa syften måste det vara värdefullt, att brandordningarna icke bli gällande, förrän de granskats av riksbrandinspektören. Denna myndighet avses skola representera den största sakkunskapen i riket på brandväsendets område och torde särskilt genom sin förtrogenhet med brandväsendet i olika landsdelar kunna förväntas ha bättre förutsättningar än andra myndigheter att avväga förekommande synpunkter och önskemål. En efterhandsgranskning lär i förevarande fall knappast få samma värde. Vederbörande kommun och länsstyrelse kunna icke antagas vara benägna att i nämnvärd utsträckning göra ändringar i gällande brandordningar för att beakta erinringar, som framställts i samband med en efterhandsgranskning. Det torde också kunna inträffa, att vederbörande kommun, innan riksbrandinspektören gjort sina påpekanden, hunnit vidtaga så långt gående ekonomiska dispositioner i enlighet med brandordningen, att ett beaktande av riksbrandinspektörens önskemål skulle förorsaka oskälig kostnad.

Av de inkomna yttrandena framgår, att efter den nya brandlagstiftningens ikraftträdande förslag till brandordningar anhopats hos riksbrandinspektören och att därav föranletts avsevärda dröjsmål vid granskningen. Tillika har det emellertid upplysts, att det övervägande flertalet brandordningar numera slutbehandlats och att i fortsättningen endast enstaka brandordningsförslag eller förslag till ändringar i gällande brandordningar kunna väntas inkomma till riksbrandinspektören för granskning. Det kan därför antagas, att granskningen i fortsättningen kommer att verkställas utan dröjsmål.

Den jämförelsevis obetydliga tidsvinst, som den av motionären föreslagna decentraliseringen skulle innebära, kan enligt utskottets mening icke utgöra tillräckligt skäl för att beträffande fullständiga förslag till brandordning avstå från de fördelar, som föreskriften om riksbrandinspektörens granskning torde innebära.

Däremot vill utskottet i likhet med länsstyrelsen i Malmöhus län och Svenska brandskyddsföreningen ifrågasätta, om riksbrandinspektörens hörande över mindre betydande ändringar i redan gällande brandordningar bör vara obligatoriskt. Efter hand lär det visa sig nödvändigt att vidtaga vissa smärre ändringar i brandordningarna. Åtskilliga av dessa ändringar torde sakna nämnvärd betydelse ur de synpunkter riksbrandinspektören har att beakta. I dylika fall synes riksbrandinspektörens hörande innebära onödig omgång. Ät länsstyrelserna bör kunna överlämnas att avgöra, om en ifrågasatt ändring i brandordning är av beskaffenhet att kunna fastställas utan att riksbrandinspektörens yttrande inhämtas. Enligt utskottets mening är det önskvärt, att 2 § 1 mom. brandstadgan jämkas i enlighet med det anförda. Frågan härom kan lämpligen upptagas i samband med den översyn, som decentraliseringsutredningen i sinom tid kommer att underkasta civilförsvars- och brandärendena.

Vad angår den i motionen föreslagna ändringen av instruktionen för riksbrandinspektören finner utskottet, såsom ovan framhållits, betydelsefullt, att brandförsvaret i riket ordnas enhetligt. Att verka härför måste vara en av riksbrandinspektörens viktigaste uppgifter. Det torde vara överflödigt att särskilt ange, att riksbrandinspektören skall verka för ändamålsenlighet i brandförsvaret. Huvudmålet för statens åtgärder på brandväsendets område är att medverka till åstadkommandet av ett ändamålsenligt brandförsvaret.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t an hålla, att Kungl. Maj:t ville uppdraga åt decentraliseringsutredningen att framlägga förslag till sådan ändring av 2 § 1 mom. brandstadgan som utskottet ovan förordat; samt

B) att förevarande motion, II: 12, i den mån den icke besvarats genom vad utskottet hemställt under A), icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 6 april 1948.

På första lagutskottets vägnar:

AXEL LINDQVIST.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Krügel*, Lindblom, Ekströmer*, Olofsson, Löthner, Lindgren, John Wiktör Jonsson och Ivar Nilzon;

från andra kammaren: herrar Lindqvist, Rylander, Berg, Lindberg, Lindahl, Andersson i Mölndal, Sveningsson* och Pettersson i Ersbacken.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.